اخبار کوتاه

اطلاعیه وزارت نفت درباره خرید سوخت از قاچاقچیان

اداره کل روابط عمومی وزارت نفت با انتشار اطلاعیه‌ای درباره اظهارنظر یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی که در فضای رسانه‌ای داخلی و خارجی بازتاب گسترده‌ای یافته است توضیحاتی ارائه داد.

به گزارش پیام آشنا، اداره کل روابط عمومی وزارت نفت با انتشار اطلاعیه‌ای درباره اظهارنظر یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی که در فضای رسانه‌ای داخلی و خارجی بازتاب گسترده‌ای یافته است توضیحاتی ارائه داد. در این اطلاعیه آمده است: «درباره مطلبی به نقل از وزیر نفت با این عنوان که روزانه ۹ میلیون لیتر سوخت از قاچاقچیان خریداری می‌شود، ضمن تکذیب این روایت به اطلاع می‌رساند سوخت مورد نیاز کشور از بازارهای جهانی و از شرکت‌ها و تأمین‌کنندگان معتبر بین‌المللی با مشخصات و استانداردهای لازم خریداری و وارد می‌شود که بدیهی است با توجه به شرایط تحریم و امکان مسافرستانه مشمان، امکان بیان جزئیات این عملیات وجود ندارد» در این اطلاعیه تأکید شده است: «هر سنوات گذشته و در قالب طرح‌هایی همچون رزق، (معیشت مرزنشینان) ابتدایی برای ساماندهی موضوع قاچاق با در نظر داشتن پارامای ملاحظات اقتصادی در مناطق مرزی کشور پیاده‌سازی شده که اشاره وزیر نفت به طرح‌های اجرا شده در گذشته بوده است.

بدون شک دولت چهاردهم در کنار پیاده‌سازی طرح‌های پیشگیری و مقابله با قاچاق سوخت، منابع حاصله را با اولویت صرف بهبود رفاه و توسعه مناطق مرزی کشور می‌کند. هم‌اکنون موضوع خرید این سهمیه از اتوهای مرزنشینان با توجه به نیاز کشور به سوخت، در حد طرح اولیه و در حال مذاکره بوده و هنوز تصمیم نهایی در این باره گرفت نشده است.»

در این اطلاعیه تصریح شده است: «قاچاق سوخت مقوله‌ای است که از سالیان گذشته وجود داشته و ریشه در اختلاف قیمت بسیار زیاد فرآورده‌های نفتی با کشورهای همسایه دارد و از ابعاد مختلف اقتصادی اجتماعی و امنیتی برخوردار است.

ورود رئیس‌جمهور به این موضوع و طرح این چالش در افکار عمومی نشانگر آن است که رویکرد دولت چهاردهم در مقابل پدیده قاچاق نه رویکردی انفعالی و کتمان گر، بلکه فعالانه و مسئولانه است تا بتوان از اتلاف منابع ملی جلوگیری کرد. از این رو حسب دستور رئیس‌جمهور و پیرو نشست‌های برگزارشده در حضور ایشان، دستگاه‌های مختلف مسئول در امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق سوخت با تعاملی سازنده در حال تدوین و اجرایی کردن برنامه جامع عملیاتی برای مدیریت و به حداقل رساندن آثار سوء ناشی از پدیده قاچاق سوخت هستند.»

قیمت‌گذاری دستوری راهگشای همیشگی نیست

یک نماینده مجلس گفت: اگر کنترل و نظارت صحیح نباشد، قیمت‌گذاری دستوری راهکار کافی و مشخصی برای اصلاح امور اقتصادی نیست بلکه ممکن است به رانت ختم شود.

به گزارش پیام آشنا، علی‌اوحید فیاضی نماینده مجلس شورای اسلامی، در رابطه با انتقاد قیمت گذاری دستوری و رانت اظهار کرد: قیمت گذاری دستوری نشان می‌دهد که به همه وجوه مختلف معادلات اقتصادی توجه نشده است. وی عنوان کرد: معادلات اقتصادی وجوه متعددی دارد و هر وجه آن نیاز به طراحی خاص خودش دارد. یک دستوری صادر می‌شود و آن دستور در مقام اجرا متوقف می‌شود چرا که وجوه مختلف در آن دیده نشده است. این نماینده مجلس شورای اسلامی تأکید کرد: در یک تصمیم‌گیری اقتصادی باید متغیرهای بیرونی، درونی و متغیرهای غیرقابل کنترل مورد توجه قرار گیرد. فیاضی خاطرنشان کرد: رانت همیشه معلول قیمت گذاری دستوری نیست اما قیمت گذاری دستوری می‌تواند یکی از راه‌های منتهی به رانت باشد. اگر کنترل و نظارت صحیح نباشد، نظام دستور راهکار کافی و مشخصی برای اصلاح امور اقتصادی نیست بلکه ممکن است به رانت ختم شود. وی تصریح کرد: دستور یعنی غیرعقلانی بودن سیستم، وقتی دستور برداشته می‌شود مؤلفه‌های دیگر مورد توجه قرار می‌گیرد و تصمیم گیری‌ها عقلانی‌تر می‌شوند.

خودرو ۷.۲ میلیارد دلار ارز گرفت

از ابتدای سال تا ۸ دی ماه صنایع حمل و نقل و خودرو ۷ میلیارد و ۲۵۳ میلیون دلار ارز دریافت کرده است.

به گزارش پیام آشنا، بانک مرکزی از اول فروردین ماه تا ۸ دی ماه سال جاری، بیش از ۵۳ میلیارد و ۴۸۷ میلیون دلار ارز برای واردات کالاهای اساسی، دارو، کالاهای تجاری و بازرگانی و خدمات تأمین کرده است. در این بازه زمانی برای کالاهای تجاری و بازرگانی مبلغ ۴۰ میلیارد و ۴۱۹ میلیون دلار ارز تخصیص یافته که بیانگر سهم ۷۷ درصدی از کل ارز تخصیص یافته به واردات است. بر این اساس میزان ارز تأمینی برای گروه‌های «صنایع حمل‌ونقل و خودرو» ۷ میلیارد و ۲۵۳ میلیون دلار، «ماشین‌آلات و تجهیزات تولید» ۴ میلیارد و ۸۳۸ میلیون دلار، «صنایع معدنی» ۴ میلیارد و ۳۳۸ میلیون دلار، «صنایع تجهیزات برق و الکترونیک» ۴ میلیارد و ۲۶۰ میلیون دلار و «صنایع شیمیایی و پلیمری» ۴ میلیارد و ۱۹۱ میلیون دلار بوده است. همچنین «منسوجات و پوشاک» یک میلیارد و ۵۵۱ میلیون دلار و «سایر صنایع» ۱۳ میلیارد و ۹۸۸ میلیون دلار تا پایان روز هشتم دی‌ماه سال جاری بوده است.

گرانفروشی را گزارش دهید

به گفته رئیس اتحادیه مرکزی مرغداران میهن، طی ۶ ماه گذشته در به مرغداری قیمت تخم مرغ ثبات داشته و حتی روند کاهشی نیز داشته است؛ اما این امکان وجود دارد که خرده فروشان سود استفاده کنند.

به گزارش پیام آشنا، نرخ مصوب هر شانه یک کیلو و ۹۰۰ گرمی تخم مرغ ۱۳۰ هزار تومان برای مصرف‌کنندگان است که در مغازه‌ها نرخ‌های ۱۸۰ هزار تومان و ۱۶۰ هزار تومان و... به فروش می‌رسد و برای سود بیشتر، فروشندگان نیز فاکتور و صورت حسابی ارائه نمی‌دهند و این در حالیست که عرضه‌کنندگان عمده تخم مرغ می‌گویند که قیمت‌ها کاهش یافته و هفته گذشته هر شانه تخم مرغ را ۱۲۰ هزار تومان فروخته‌اند اما امروز ۱۱۸ هزار تومان به فروش می‌رسد. حمیدرضا کلشانی - رئیس اتحادیه مرکزی مرغداران میهن - در گفت‌وگو با صدا و سیما می‌گوید: در درب واحدهای تولیدی به مدت ۶ ماه است که ثبات قیمت وجود دارد و حتی روند کاهشی نیز داشته، اما متأسفانه ممکن است در سطح شهر خرده فروش‌ها سوء استفاده کنند که دستگاه‌های نظارتی باید نظارت کافی داشته باشند.

به گزارش ایسنا، در صورتی که مردم با قیمت بیش از ۱۳۰ هزار تومان برای هر شانه تخم مرغ مواجه شدند با سامانه ۱۲۴ تماس بگیرند تا در اسرع وقت نیروهای نظارتی در محل حضور یابند.

پیام آشنا گزارش می دهد

سوداگری زمین، تهدیدی برای آینده کشاورزی ایران

اختصاصی پیام آشنا- تغییر کاربری اراضی کشاورزی به یکی از مهمترین چالش‌های پیش روی امنیت غذایی و توسعه پایدار کشور تبدیل شده است. این پدیده که با افزایش جمعیت، سوداگری زمین، و سیاست‌گذاری‌های نادرست تشدید شده، نه تنها به تولید محصولات کشاورزی اثر منفی گذاشته، بلکه منابع طبیعی و زیستبوم کشور را نیز تهدید کرده است. بر اساس گزارش‌های اخیر، سال گذشته بیش از ۸۱ هزار مورد تغییر کاربری غیرمجاز در کشور شناسایی شد که تنها نیمی از آن‌ها به حالت اولیه بازگردانده شدند. این وضعیت، ضرورت بازنگری در قوانین، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و مشارکت مردمی برای حفظ اراضی کشاورزی را بیش از پیش آشکار می‌سازد. گزارش پیش رو، نگاهی به وضعیت کنونی تغییر کاربری اراضی، پیامدهای آن، و راهکارهای مقابله با این بحران دارد.

کشاورزی خرد مقیاس به صرفه نیست

کامبیز نازرگان، رئیس هیأت‌مدیره انجمن علوم خاک ایران، با اشاره به سرانه پایین زمین‌های کشاورزی در کشور (۰.۱۸ هکتار)، گفت: "کشاورزی در مقیاس خرد دیگر عملیاتی نیست و منجر به کاهش بهره‌وری می‌شود." وی افزود: "بهره‌وری پایین، تنوع در سبد غذایی و نقاشی فزاینده برای فرآوری محصولات غذایی، نیازمند راهکارهایی برای حفظ و یکپارچه‌سازی اراضی کشاورزی است."

بازرگان تأکید کرد که توسعه غیرمنطقی روستاها و شهرها، به‌ویژه در استان‌های شمالی، آسیب بزرگی به اراضی کشاورزی وارد کرده است. او گفت: "وقتی جمعیت روستایی در حال کاهش است، توسعه بی‌رویه روستاها به معنی تخریب اراضی کشاورزی و ساخت ویلاهای شخصی است."

سوداگری در زمین، عامل اصلی تغییر کاربری

عباس جهانبخش، عضو هیأت علمی دانشگاه هنر اصفهان، در این نشست اعلام کرد: "عامل اصلی خرد شدن و تغییر کاربری اراضی کشاورزی، سوداگری در زمین و مسکن است." وی افزود که اجرای کاملتر و مالیات بر ارزش زمین می‌تواند به کاهش این پدیده کمک کند.

جهانبخش بر ضرورت آمایش سرزمینی برای مدیریت بهینه اراضی تأکید کرد و گفت: "اگنوی صرفه به مقیاس در برخی موارد آسیب‌زاست. در مقابل، واحدهای مولد و کوچکتر می‌توانند بهره‌وری بالاتری داشته باشند."

راهکارهای پیشنهادی برای مقابله با تغییر کاربری غیرمجاز

محسن بابایی، کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس، خرد شدن و تغییر کاربری اراضی را دو تهدید جدی برای امنیت غذایی کشور دانست. او گفت: "حدود ۷۵ درصد از بهره‌برداران اراضی کمتر از ۵ هکتار زمین دارند، در حالی که برای سودآوری کشاورزی حداقل به ۷ هکتار زمین نیاز است."

ویلاسازی و آسیب‌های قانونی

مسعود حسینی، کارشناس اندیشکده همت، از تصمیمات قانونی اخیر برای تغییر کاربری اراضی کشاورزی انتقاد کرد و گفت: "تبصره‌های قانونی جدید، زمینه‌ساز سوداگری و تخریب اراضی کشاورزی شده‌اند." وی خواستار شفافیت بیشتر و استفاده از فناوری برای پایش اراضی و مقابله با تخلفات شد.

حفاظت از اراضی؛ راهی به سوی امنیت غذایی پایدار

کارشناسان بر این باورند که مقابله با تغییر کاربری غیرمجاز، یکپارچه‌سازی اراضی کشاورزی و مهار سوداگری در بازار زمین، راهکارهای کلیدی برای تضمین امنیت غذایی کشور هستند. آن خواستار اصلاح قوانین، بهره‌گیری از فناوری و مشارکت مردم در حفاظت از اراضی کشاورزی شدند.

این گزارش از نشست یازدهمین همایش اقتصاد مقاومتی تهیه شده است. جایی که دغدغه‌های امنیت غذایی و حفاظت از اراضی کشاورزی در کانون توجه قرار گرفت.

در نامه‌ای به معاون اول رئیس جمهور

اتاق بازرگانی خواستار استرداد لایحه جدید تجارت شد

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، در نامه‌ای به معاون اول رئیس‌جمهور خواستار استرداد لایحه تجارت شد. وی با اشاره به ایرادات اساسی این لایحه و تأثیرات زیانبار آن بر محیط اقتصادی کشور، تأکید کرد که تغییرات گسترده و کلی این قانون، شرایط حقوقی کشور را با چالش‌های جدی مواجه خواهد کرد.

به گزارش پیام آشنا، لایحه تجارت که در سال ۱۳۸۴ توسط دولت به مجلس ارائه شد، پس از ۱۹ سال با تغییرات اساسی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این لایحه قرار است جایگزین قانون تجارت فعلی مصوب ۱۳۱۱ و اصلاحات آن در سال ۱۳۴۷ شود. اما نسخه مصوب مجلس، با لایحه اولیه دولت تفاوت‌های عمده‌ای دارد که نگرانی‌های فراوانی را میان دستگاه‌های اجرایی، فعالان اقتصادی و اصحاب حوزه کسب‌وکار ایجاد کرده است.

بر اساس این لایحه، تمامی قوانین و مقررات مربوط به حوزه تجارت به‌طور کلی لغو شده و قانون جدید با ۱۳۴۳ ماده جایگزین آن می‌شود. رئیس اتاق بازرگانی تأکید کرده است که این تغییر گسترده، از روز نخست اجرای قانون، دستگاه‌های اجرایی، دادگاه‌ها و فعالان اقتصادی را با ابهامات فراوان روبه‌رو خواهد کرد. وی در همین خصوص در نامه خود به معاون اول رئیس جمهور تصریح کرده و گفته است: اجرای قانون جدید از نقطه صفر آغاز می‌شود و این تغییرات به‌ویژه در شرایط فعلی، نظم حقوقی و اقتصادی کشور را مختل می‌کند. ثبات قوانین اقتصادی از الزامات تحقق رونق اقتصادی است و چنین تغییراتی پیامدهای زیانباری برای کشور خواهد داشت. در نامه به معاون اول رئیس‌جمهور، به درخواست‌های قبلی برای استرداد این لایحه نیز اشاره شده است. در سال ۱۳۹۳، دولت وقت به دلیل تفاوت‌های اساسی میان نسخه اولیه و مصوب، خواستار استرداد این لایحه شد. همچنین در سال ۱۳۹۸، وزیر صنعت، معدن و تجارت به همراه رئیس اتاق بازرگانی ایران در نامه‌ای مشترک، خواستار بازگشت این لایحه به دولت شدند. کمیسیون اقتصادی، بازرگانی و اداری مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز در بررسی این لایحه کلیات آن را مغایر با سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری، امنیت اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، اصل ۴۴ قانون اساسی و تشویق سرمایه‌گذاری تشخیص داده است. اتاق بازرگانی در این نامه بر لزوم اصلاح تدریجی و بخش به بخش قانون تجارت تأکید کرده و پیشنهاد داده است که لوایح اصلاحی، با توجه به نیازهای واقعی، شفافیت، نظرات کارشناسی و نگاه بلندمدت تنظیم شود. وی همچنین تأکید کرده است که جلب مشارکت حداکثری ذی‌نفعان و نهادهای تخصصی، نقش اساسی در تدوین قانونی جامع و مؤثر دارد. در پایان این نامه، اتاق بازرگانی از دولت خواسته است که با استرداد لایحه تجارت، زمینه تدوین قوانین جامع‌تر و منسجم‌تر را فراهم کند. این درخواست با هدف جلوگیری از آشفتگی در محیط کسب‌وکار و ایجاد ثبات حقوقی و اقتصادی مطرح شده است.

این نامه به رئیس کمیسیون اقتصادی، بازرگانی و اداری مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز ارسال شده تا در بررسی‌های آتی منتظر قرار گیرد.

سخنگوی صنعت آب:

ضرورت راه اندازی پویش عمومی برای صرفه‌جویی در مصرف آب

سدهای مهم و بزرگ تامین کننده آب کشور در شرایطی نخستین ماه زمستان را پشت سرمی گذارند که ورودی آب به آنها کاهش یافته است.

به گزارش پیام آشنا، سدها یکی از مهمترین منابع تامین کننده آب سطحی برای بخش های مختلف مصرف هستند و هنگامی که میزان ذخیره آنها کاهش یابد بوطرف کردن نیازهای آبی به سمت استفاده از سفره های زیرزمینی می رود که یکی از تلخ ترین اثرهای آن افزایش فرونشست هاست.

اخیرا هم «عیسی بزرگ زاده» سخنگوی صنعت آب از کاهش شدید ورودی آب به سدها خبر داده بود و تازه ترین گزارش دفتر اطلاعات و داده های آب کشور هم نشان از کاهش ورودی آب به سدها از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهرماه) تا ۸ دیماه دارد.

براین اساس از ابتدای سال آبی جاری تا هشت دی ماه چهار میلیارد و ۷۷۰ میلیون متر مکعب آب به سدها درحالی وارد شده که این میزان در مدت مشابه سال آبی گذشته (ابتدای مهر ۱۴۰۲ تا آخر شهریور ۱۴۰۳) پنج میلیارد متر مکعب بوده است.

به این ترتیب ورودی آب امسال با کاهش پنج درصدی نسبت به سال قبل روبرو شده است.

در همین حال که میزان ورودی آب با کاهش روبرو شده میزان برداشت از سدها چهار درصد رشد یافته است.

امسال و از ابتدای سال آبی جاری تا هشت دیماه ۶ میلیارد و ۹۶۰ میلیون مترمکعب آب از سدها برای مصارف مختلف خارج شده است.

این درحالی است که سال گذشته این میزان ۶ میلیارد و ۷۱۰ میلیون متر مکعب بوده که رشد چهاردرصدی دارد.

با وجود کاهش ورودی و افزایش خروجی ها حجم آب موجود در سدها با رشد ۹ درصدی روبرو شده اند.

براین اساس از ابتدای سال آبی جاری تا هشت دی ماه حجم آب موجود در سدها ۳۲ میلیارد و ۳۷۰ میلیون متر مکعب است.

این درحالی است که سال گذشته و در همین بازه زمانی حجم آب موجود در سدها ۲۰ میلیارد و ۴۵۰ میلیون متر مکعب بوده است.

همچنین سدهای کشور در نخستین ماه فصل زمستان تنها ۴۳ درصد پرشدگی دارند.

در روزهای اخیر سخنگوی صنعت آب نسبت به تنش آبی در کشور هشدار داد و گفت: با توجه به وضعیت بارش‌ها در پاییز و پیش‌بینی‌ها در زمستان، نگرانی‌ها در مورد وقوع تنش آبی در بخش‌های مختلف مصرف جدی است و به همین علت صرفه‌جویی در مصرف آب امری الزامی است.

سخنگوی صنعت آب افزود: ما از چهره‌های فرهنگی تأثیرگذار در جامعه اعم از چهره‌های هنری، ورزشی، اساتید دانشگاه و سازمان‌های مردم‌نهاد تقاضا داریم، در یک پویش عمومی به موضوع کاهش مصرف آب به ویژه در بخش کشاورزی و خانگی بپردازند و در تامین آب پایدار برای همه مردم به دولت و کشور کمک کنند.

بازارهای جدید فرابورس هفته پررونقی را سپری کردند

نخستین هفته زمستانی فرابورس در بازار ابزارهای مشتقه در حالی پنجمین روز معاملاتی خود را به پایان رساند که در آن بیش از ۷۸ میلیارد تومان داد و ستد شده است و از این نظر رشدی ۳۸ درصدی را نشان می‌دهد که بیانگر هفته پررونق این بازار است.

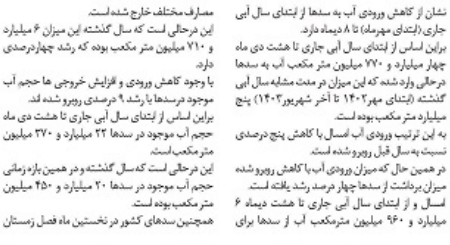

به گزارش پیام آشنا به نقل از بازار سرمایه (سنا)، در بازار نوآفرین هم ۹۳ میلیارد تومان داد و ستد شد که هفت درصد بیشتر از هفته ماقبل بود به این ترتیب آمارها نشان می‌دهد بازارهای جدید فرابورس هفته پررونقی را سپری کردند.

بازارهای فرابورس در نخستین هفته دی‌ماه چه‌طیی نزدیک به ۵۸ میلیارد برگه اوراق دارایی مالی را تجربه کردند که ارزش این مبادلات بیش از ۶۵۰ هزار میلیارد تومان بود و در ۲.۹ میلیون نوبت به ثبت رسید.

داد و ستدهای هفته گذشته از لحاظ حجم و ارزش معاملات تفاوت چشمگیری با هفته یابقی آذرماه نداشت در این مدت ارزش معاملات افت مختصر ۰.۷ درصدی را تجربه کرد و حجم معاملات هم ۱۶ درصد کمتر شد این در حالی بود که تعداد معاملات هشت درصد رشد داشت.

این گزارش حاکی است: مبادلات در فرابورس طی هفته گذشته روندی مثبت و متعادل را تجربه کرد که رشد آرام شاخص کل و ارزش بازار را به همراه داشت بدین‌ترتیب در اولین هفته دی‌ماه شاخص کل ۱.۱ درصد رشد کرد و در سطح ۲۵ هزار و ۹۴۸ واحد به کار خود پایان داد. همچنین ارزش بازار فرابورس هم با رشدی ۰.۷ درصدی همراه شد.

در پنج روز معاملاتی هفته گذشته بازار دوم فرابورس با دادوستد بیش از پنج هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان، بیشترین ارزش معاملات را در میان بازارهای سهامی از آن خود کرد و پس از آن رتبه دوم متعلق به بازار اول بود که معاملات چهار هزار و ۴۰۰ میلیارد تومانی داشت.

در هفته گذشته ارزش معاملات بازار پایه ۲ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان بود.

اقبال سرمایه‌گذاران به اوراق تسهیلات مسکن

آمار معاملات بازار ابزارهای نوین مالی حاکی از این مدت نشان از دادوستد بیش از ۴۶۹ هزار میلیارد تومان انواع دارایی مالی دارد و بررسی ابزارهای مختلف این بازار نشان می‌دهد دادوستدها در اوراق گواهی تسهیلات مسکن در این مدت پررونق بوده و با رشدی ۱۷۷ درصدی مواجه شده است.

ارزش معاملات این اوراق طی مدت مورد بررسی بیش از ۲۵۶ میلیارد تومان بوده است.

بازار ابزارهای نوین مالی در هفته گذشته دادوستد بیش از ۳۴ هزار میلیارد تومان واحد صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله را تجربه کرد همچنین ارزش معاملات اوراق مالی اسلامی بیش از ۶۰۴ هزار میلیارد تومان بود.

صنایع پیشرو بازار

بررسی صنایع پیشرو بازار در هفته گذشته نشان می‌دهد طی این مدت ارزش معاملات خرد بازار سهام و اختیار سهام بیش ۱۱ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان بود و از این رقم بالغ بر ۴۰ درصد متعلق به ۶ صنعت بود.

بدین‌ترتیب که خودرویی‌ها، سرمایه‌گذاری‌ها، محصولات شیمیایی، فلزات اساسی، انبوه‌سازی و مواد و محصولات دارویی درمجموع بیش از ۴۴ درصد ارزش معاملات خرد را به خود اختصاص دادند.

یادداشت

۲۰ درصد سهم برای ۵۰ درصد جمعیت

در حال حاضر زنان بخش مهمی از جمعیت در سن کار را در سطح دنیا تشکیل می‌دهند، اما بررسی‌ها(۱) نشان می‌دهد که حتی آموزش برابر زن و مرد به مشاغل برابر برای این دو منجر نشده و همچنان تبعیض جنسیتی درآمدی یکی از چالش‌های حوزه بازار کار زنان است.

بیکاری جوانان زن بیشتر از مردان است، به‌ویژه در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا و این شواهد با پیش‌بینی رکود تورمی در اقتصاد جهان، تغییرات اقلیمی، تنش‌های بین‌المللی و درگیری‌های نظامی در منطقه، قابلیت تشدید هم دارد.

در ایران، زنان ۵۰ درصد جمعیت در سن کار را تشکیل می‌دهند، اما داده‌های بازار کار ایران نشان می‌دهد که سهم زنان از جمعیت شاغل کشور در حدود ۲۰ درصد است و بالای ۷۰ درصد از جمعیت غیرفعال را هم زنان تشکیل می‌دهند و در عین حال، نرخ مشارکت زنان در حدود یک‌پنجم مردان و نرخ بیکاری زنان هموواره دوبرابر مردان است. این شواهد چند نکته را نشان می‌دهد.

اول اینکه زنان در ایران رغبت چندانی برای ورود به بازار کار ندارند. دوم اینکه در صورت تمایل برای ورود به بازار کار بیشتر از مردان بیکار می‌مانند و طول مدت بیکاری زنان هم بیشتر از مردان است. سوم اینکه در یافتن شغل نسبت به مردان موفقیت کمتری دارند و این تفاوت‌ها در سطح استان‌ها و مناطق محروم شدیدتر و عمیق‌تر است. نمودار ۲ نشان می‌دهد که میانگین درآمد حاصل از شغل زنان نسبت به کل درآمد حاصل از شغل خلوار کمتر از ۱۰ درصد است و طی دهه ۹۰ تا ۱۴۰۲ افزایش قابل ملاحظه‌ای نداشته است.

این نمودار که تا حدودی تبعیض درآمد حاصل از شغل بین زنان و مردان را هم نشان می‌دهد بیانگر این است که در کشور کیفیت کار زنان بطور میانگین کمتر از مردان است، به‌طوری که سهم زنان در مشاغل یقه‌سفید با مدیریتی کم و بالعکس در مشاغل کم‌کیفیت و سطح پایین با آلاست. محاسبات محقق نشان می‌دهد، بطور میانگین طی دهه ۹۰، حدود ۱۶ درصد از مدیران، زنان و ۳ درصد از زنان شاغل، در دسته مدیران هستند همچنین ۲۳ درصد متخصصان زنان و ۲۴ درصد زنان شاغل در دسته متخصصان قرار دارند. حدود ۵.۴ درصد از کارفرمایان، زنان و حدود ۱.۱ درصد از زنان شاغل، کارفرما هستند.

در عین حال ۷ درصد از از زنان شاغل، در کسب‌وکارهای دارای یک تا چهار نفر کارکن شاغل بوده و ۶۰ درصد از کارکنان فامیلی بدون مزد را زنان تشکیل می‌دهند.

این مطالب نشان می‌دهد که سهم زنان در اقتصاد کشور بسیار کم است. در نمودار ۳ رابطه بین نرخ مشارکت زنان و درآمد سرانه رسم شده است. همان‌طور که می‌بینیم، این نمودار بصورت منحنی U وارونه است و خلاف فرضیه آنکل کاودیا گلدین در خصوص رابطه بین مشارکت زنان و توسعه اقتصادی است (گلدین، ۱۹۹۵).

نمودار ۳ نشان می‌دهد که با افزایش درآمد سرانه، نرخ مشارکت زنان ابتدای افزایش می‌یابد، اما به سقفی از درآمد که می‌رسد رابطه معکوس می‌شود. این نمودار بیانگر این است که سهم عمده مشارکت زنان در بازار کار برای تامین معیشت و رفاه زندگی است و به حدی از رفاه و درآمد که می‌رسد این مشارکت کاهش می‌یابد به عبارت دیگر رویکرد توسعه‌ای برای حضور زنان در اقتصاد ایران بسیار کمرنگ است و غالبا رویکرد معیشتی یا کمک به مخارج خانواده است. البته بخشی از این مساله به فرهنگ جامعه مربوط می‌شود، اما مهم‌ترین دلیل این است که در افقِ کشورها، به زن به عنوان نیروی کار متخصص یا یقه‌سفید نگاه نمی‌شود و ترکیب و ماهیت شغلی زنان هم این موضوع را تایید می‌کند. به‌طوری که می‌بینیم دارند زنان سهم بسیار ناچیزی در پست‌های کلیدی و مدیریتی کشور دارند. بنابراین توصیه می‌شود در این شرایط پیشرفت سریع فناوری و افزایش جمعیت، بانوان متخصص در طراحی سند اشتغال زنان کشور (طبق تکلیف بند «ه» ماده ۸۰ قانون برنامه هفتم پیشرفت) ضمن شناسایی دقیق گروه‌های هدف مختلف، چشم‌انداز درستی برای جذب و استفاده از پتانسیل زنان توانمند و متخصص ترسیم شود تا در کنار مسوولیت مقدس خانواده و تربیت فرزند، به عنوان نیروی کار متخصص و مدیری توانمند هم حضور داشته باشند.

دکتر فاطمه عزیزخانی
کارشناس بازار کار
Alborz.payam@gmail.com

خبر

توقف صادرات گاز روسیه به یک کشور اروپایی دیگر

گازپروم روسیه، به دلیل اختلاف بر سر بدهی، عرضه گاز طبیعی به مولداوی، یکی از اول ژانویه متوقف خواهد کرد.

به گزارش پیام آشنا، در اطلاعیه‌ای که روز شنبه به شرکت «مولداوی گاز» ارسال شد، گفته شده که این شرکت تحت قرارداد فعلی، موفق نشده است به تعهدات پرداخت خود عمل کند که نقض جدی شرایط قرارداد است.

طبق بیانیه شرکت گازپروم، جریان گاز روسیه به مولداوی، در اول ژانویه، از ساعت هشت صبح روز به وقت مسکو، به صفر کاهش خواهد یافت و این محدودیت به قوت خود باقی خواهد ماند، مگر آنکه گازپروم به صورت کتبی، به شرکت «مولداوی گاز» تصمیم دیگری را اطلاع دهد. تمام واردات گاز به مولداوی در دو سال گذشته، از گازپروم بوده و به ۵.۷ میلیون متر مکعب در روز رسیده است. گاز روسیه در منطقه ترانس‌نیستریا، تحویل داده می‌شود که با استفاده از این سوخت، برق مورد نیاز مولداوی را تولید کرده است. دوربن رسین، نخست وزیر مولداوی، در بیانیه‌ای در فیس‌بوک گفت تصمیم گازپروم، باز دیگر ثابت کرد که نیت کرملین، بدون برق و گرمایش گذاشتن ساکنان منطقه ترانس‌نیستریا در وسط زمستان است. روسیه از گاز به عنوان یک سلاح سیاسی استفاده می‌کند و مردم منطقه ترانس‌نیستریا را که از طریق نیروهای نظامی استقرار یافته به شکل غیرقانونی، کنترل می‌کند، به گروگان تبدیل کرده است. مولداوی در نوامبر، به دلیل نگرانی از توقف عرضه گاز توسط گازپروم، به ترانس‌نیستریا که از طریق اوکراین ارسال می‌شود، از کشورهای غربی خواسته بود حمایت مالی برای این کشور فراهم کنند. توقف ترانزیت گاز روسیه از مسیر اوکراین، این منطقه را در موقعیت آسیب‌پذیری قرار می‌دهد. سرگی روسیه و اوکراین، تمدید توافق ترانزیت گاز را رسمی اعلام کردند. ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، اواخر هفته گذشته، درباره احتمال تمدید توافق برای حفظ جریان گاز از مسیر اوکراین، ابراز تردید کرد.

گازپروم خواستار ۷۰۹ میلیون دلار برای گاز عرضه شده و پرداخت جریمه دیرکرد شده است. این تولیدکننده گاز روسیه، مدعی است در شرکت «مولداوی گاز» است و دولت مولداوی هم ۳۵ درصد سهم در این شرکت دارد نخست وزیر مولداوی، بدهی ادعایی گازپروم را رد کرده و گفته است چنین چیزی وجود ندارد.

نخست وزیر مولداوی، روز شنبه، گفت: دولت مولداوی، به دقت گزینه‌های حقوقی از جمله تمدید به دادگاه بین‌المللی را برای حمایت از منافع ملی بررسی خواهد کرد و بابت تصمیمات کرملین، که باعث ضرر اقتصادی و آسیب دیدن ایمنی و امنیت شهروندان مولداوی می‌شود، خسارت طلب می‌کند.